

Шевченко: кілька штрихів до проблеми» (М. Г. Казьмирчук), «Феномен декабризму в Україні» (П. Г. Усенко); «Декабристи в Україні чи українські декабристи: історіографія проблеми» (О. В. Ляпіна), «Повстання Чернігівського полку в науковій спадщині В. М. Базилевича» (О. В. Вербовий) тощо.

І названі доповіді, й інші, зокрема «Аскольдова могила — пам'ятне місце декабристів у Києві» (Т. Кавецька), «До питання про перебування декабристів у Київській військовій фортеці» (О. Овсієнко), «Київська спадщина К. Ф. Рилєєва» (Т. Слюдікова), можна прочитати в збірнику³.

Працівники ДІБ підготували виставку з фондів книгозбірні й зробили огляд документів, у яких всебічно висвітлено декабристський рух.

Щорічні міжнародні наукові конференції «Могилянські читання» започатковані науковцями Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника. 7—8 грудня 2000 р. вони проходили під назвою «Києво-Печерська лавра в контексті світової історії» і були присвячені 950-річному ювілею КПЛ та 75-річчю Заповідника. П'яті «Могилянські читання» зібрали вчених не тільки з України, а й з країн Балтії, Росії, Польщі, Білорусі, Канади.

На конференції виступили: генеральний директор Заповідника С. П. Кролевець, начальник головного управління культури м. Києва О. П. Биструшкін; д. і. н. В. М. Ричко (доповідь — «Свята гора Афон і Печерські пагорби — 1000 років духовних зв'язків»), М. М. Нікітенко

³ «Декабристські читання»: міжнар. ювіл. наук.-теор. конф., присвяч. 175 річниці з дня виступу декабристів: Тези [доп., виступів, повідомл.]. Вип. VI. [20 груд. 2000 р., м. Київ]. — К., 2000. — 56 с.

(«Києво-Печерська обитель у формуванні вітчизняної монастирської традиції»), О. Б. Дьомін («Києво-Печерський монастир у політичному житті Європи другої половини XVI — початку XVII ст.») та багато ін.

Огляд книжкової виставки «Києво-Печерська лавра: віхи історії» з фондів історичної скарбниці зробила О. І. Марченко.

У представлених доповідях вчені та дослідники висвітлили проблеми історії, мистецтвознавства, богослов'я, філології, архітектури та музикознавства, пов'язані з історією КПЛ.

Під час роботи конференції демонструвалися цінні експонати, що відбивають історію КПЛ: ікони, портрети визначних діячів Лаври, книги XV—XX ст. з фондів ДІБ України, архівні матеріали, листівки XIX — початку XX ст. Так, уперше були представлені унікальні архівні матеріали кінця XVI — середини XVIII ст. з підписами архімандритів Києво-Печерських Інокентія Гізеля, Єлисея Плетенецького, Іосафа Крюковського, гетьманів Скоропадського та Самойловича з Державного історичного архіву України.

Відбулася презентація книги пров. н. с. Заповідника К. Крайнього «Історики Києво-Печерської лаври XIX — початку XX ст.». Ця книга, видрукувана коштом Міжнародного фонду «Відродження» та Національного заповідника, є першою з серії ювілейних видань.

*Світлана Смілянець,
головний бібліограф
відділу історичного краєзнавства
Державної історичної бібліотеки України*

© Смілянець С. І., Київ, 2001

КОРОТКО

600 книжок, випущених 164 вітчизняними видавництвами, взяло участь у щорічному конкурсі на кращу книжку, видану в Україні, який провів у квітні цього року Фонд сприяння розвитку мистецтв.

Гран-прі II Всеукраїнської акції одержала «Снігова королева» Ганса Християна Андерсена (вид. «А-БА-БА-ГА-Ла-Ма-ГА», художник-ілюстратор В. Єрко. Друге і третє місце — відповідно, поділили книги: «Європа. Історія» Н. Дейвіса (пер., «Основи») та «Діва Обида» І. Римарука («Лілея-НВ», Івано-Франківськ). Було проведено ряд конкурсів.

У номінації світової філософської та психологічної літератури «Софія» відзначено: «Держава» Платона, «Політика» Арістотеля, «Коментарі до Арістотелевої «Політики» Томи Аквінського (вид. «Основи»). У категорії міждисциплінарних студій виділено насамперед «Шлях аріїв: Україна в духовній історії людства» Ю. Канигіна (вид. «Україна», Київ). У рейтингу історичної белетристики «Минувшина»

виділено: «Європа. Історія» Н. Дейвіса; «Криза і реформа: Київська митрополія, Царгородський патріархат і генеза Берестейської унії» Б. Гудзяка (Львівська Богословська академія) та «Історія євреїв» П. Джонсона («Альтернативи»). Номінація «Політлікнеп» призи розподілила так: «Від Малоросії до України: парадокси запізненого націєтворення» М. Рябчука («Критика»), «Велика шахівниця» З. Бжезінського («Лілея-НВ»), антологія «Націоналізм» («Смолоскип»). Номінація «Успіх» виокремила словник-довідник у 2-х т. «Інтелектуальна власність» (вид. дім «Тандем»), «Економіка» Пола. Е. Самуельсона та Вільяма Д. Нордхауса («Вільямс», К. — М. — СПб.). Не обійдено увагою двотомний «Словник синонімів української мови» (авт.-упоряд. А. Бурячок, Г. Гнатюк, С. Головащук та ін.) та «Фразеологічний словник української мови» («Наук. думка»), «Тлумачний словник української мови» А. Івченка («Фоліо»).